

**Gemeente
Amsterdam**

Beleidsevaluaties rondom onderwijs en armoede bij de gemeente Amsterdam

Renske Hoedemaker (Onderzoek, Informatie & Statistiek)

Allard ten Hoopen (Armoedebestrijding, WPI)

Alain Kras (Onderwijs, Jeugd en Zorg)

Susanna van Santen (Armoedebestrijding, WPI)

Frederique van Spijker (Onderzoek, Informatie & Statistiek)

CBS Microdatagebruikersmiddag

21 november 2019

Overzicht

- De Amsterdamse Armoedemonitor
 - Amsterdamse minima en bereik voorzieningen
 - Projectgroep Verhoging bereik van de minimavoorzieningen

- Lerarentekort Amsterdam

Wie studeren er af en wie staan er voor de klas?

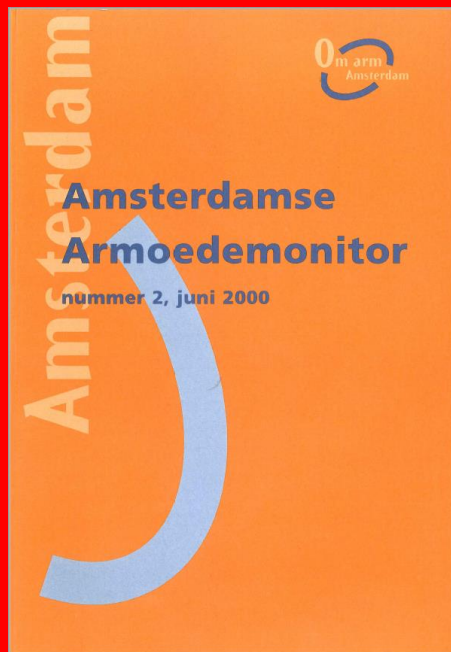

Gemeente
Amsterdam

De Amsterdamse Armoedemonitor

Renske Hoedemaker
Allard ten Hoopen
Susanna van Santen

2 december 2019

De Amsterdamse Armoedemonitor in het kort

- jaarlijks sinds 1999
- in opdracht van afdeling Werk, Participatie en Inkomen
- doelen:
 - (1) in kaart brengen (ontwikkelingen in) minimapopulatie
 - (2) berekenen bereik gemeentelijke minimaregelingen

Vanaf monitor 2013 gebruik CBS-gegevens

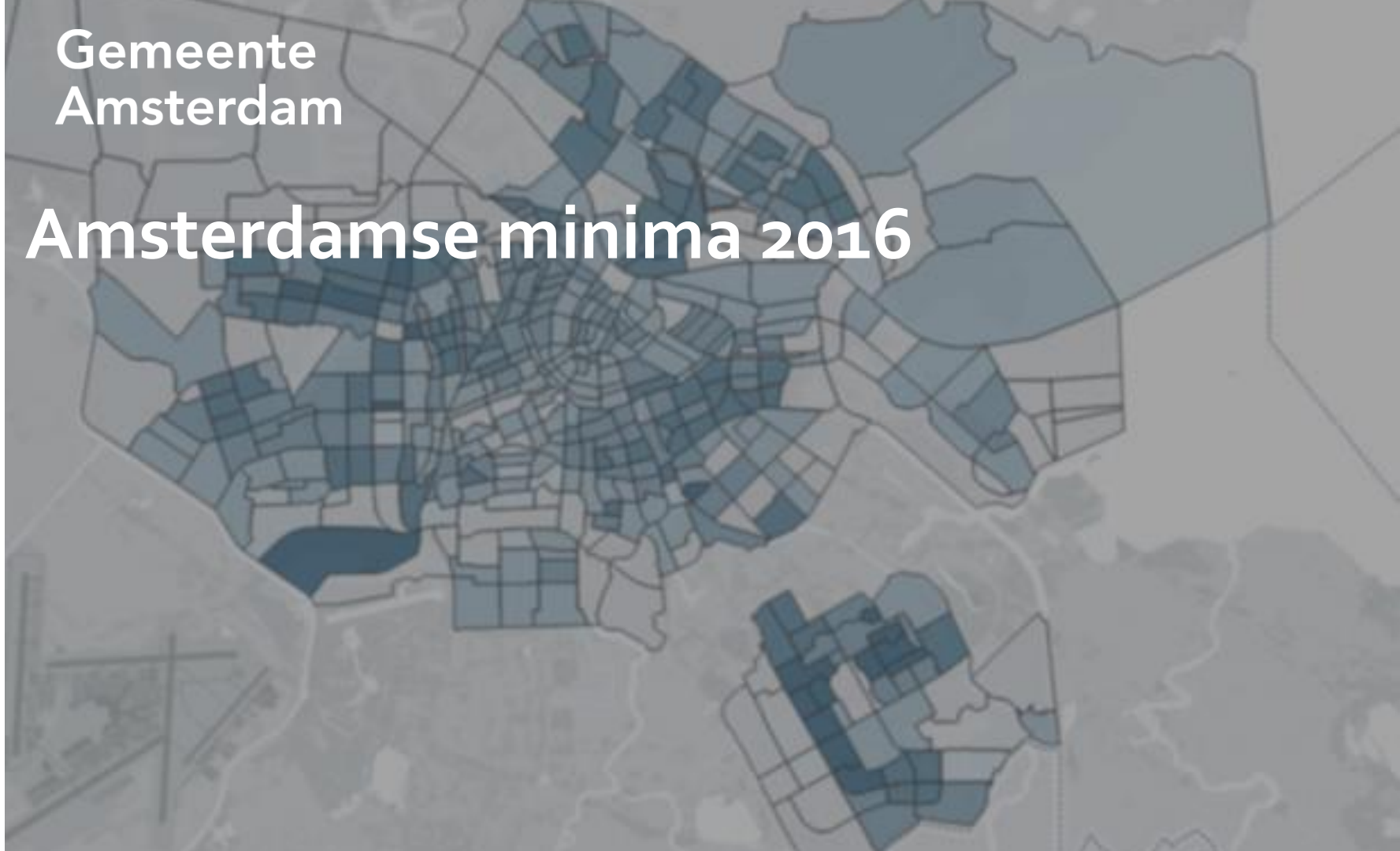
- eerst RIO, nu Integraal Inkomens en Vermogensonderzoek (IIV)
- gegevens van:
 - inkomen personen en huishoudens
 - vermogen huishoudens
 - Basisregistratie Personen
- integrale waarneming
- jaren 2011 t/m 2017*

Gemeente
Amsterdam

Amsterdamse minima 2016

afbakening doelpopulatie en minimagroep

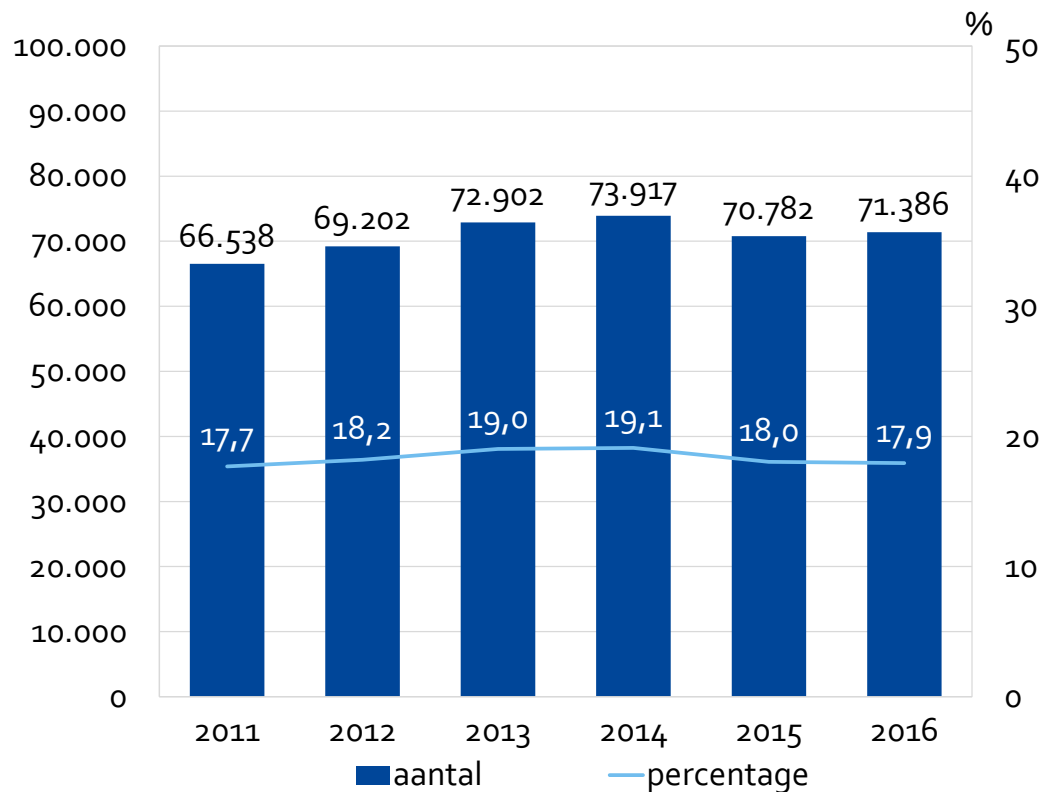
Minima in Amsterdam:

- Huishoudinkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum
- Vermogen huishouden tot de bijstandsnorm

totaal huishoudens Amsterdam

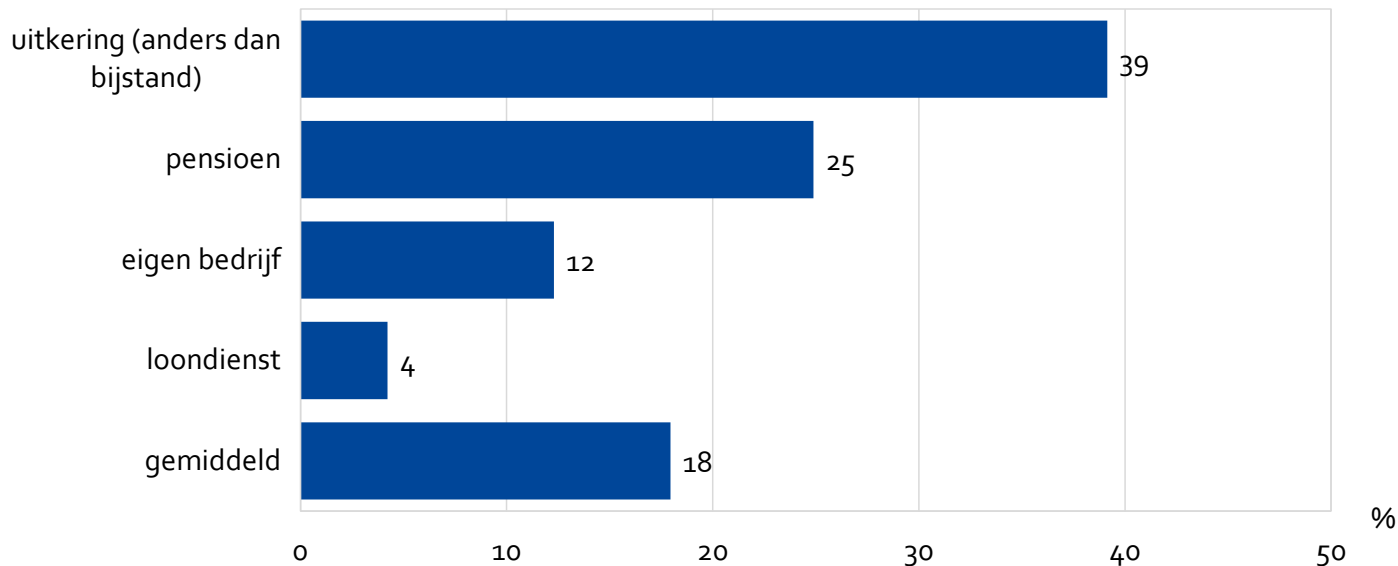
463.088

Percentage minimahuishoudens daalt

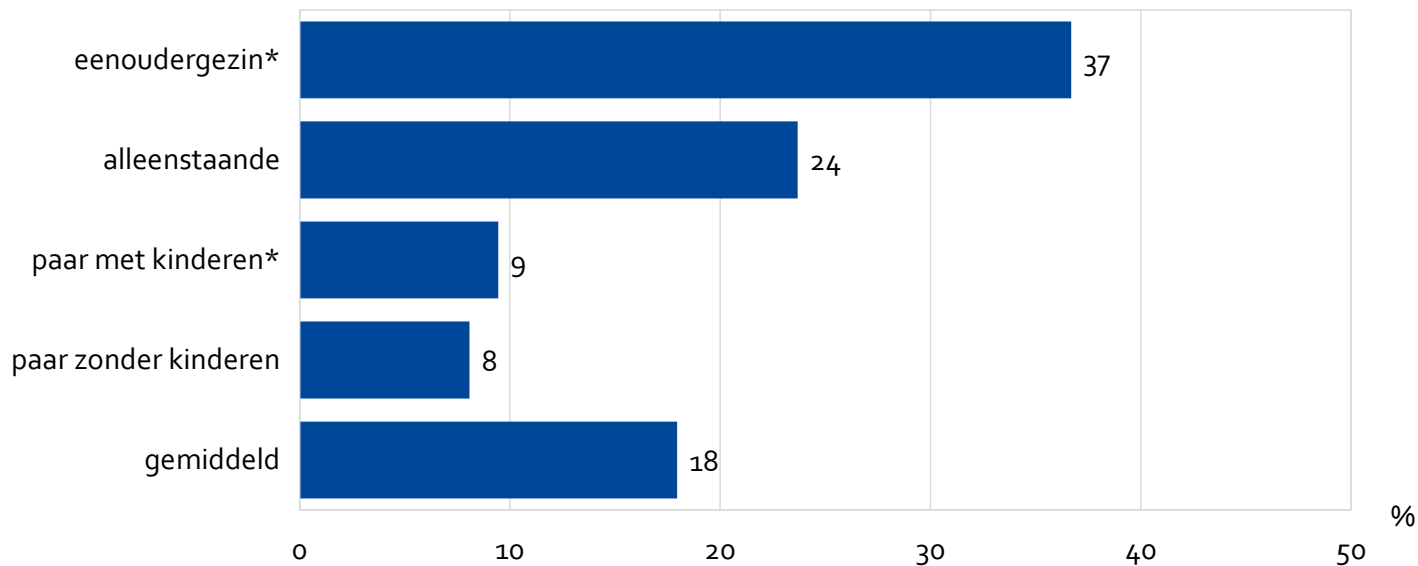

Armoedemonitor 2017 (peiljaar 2016)

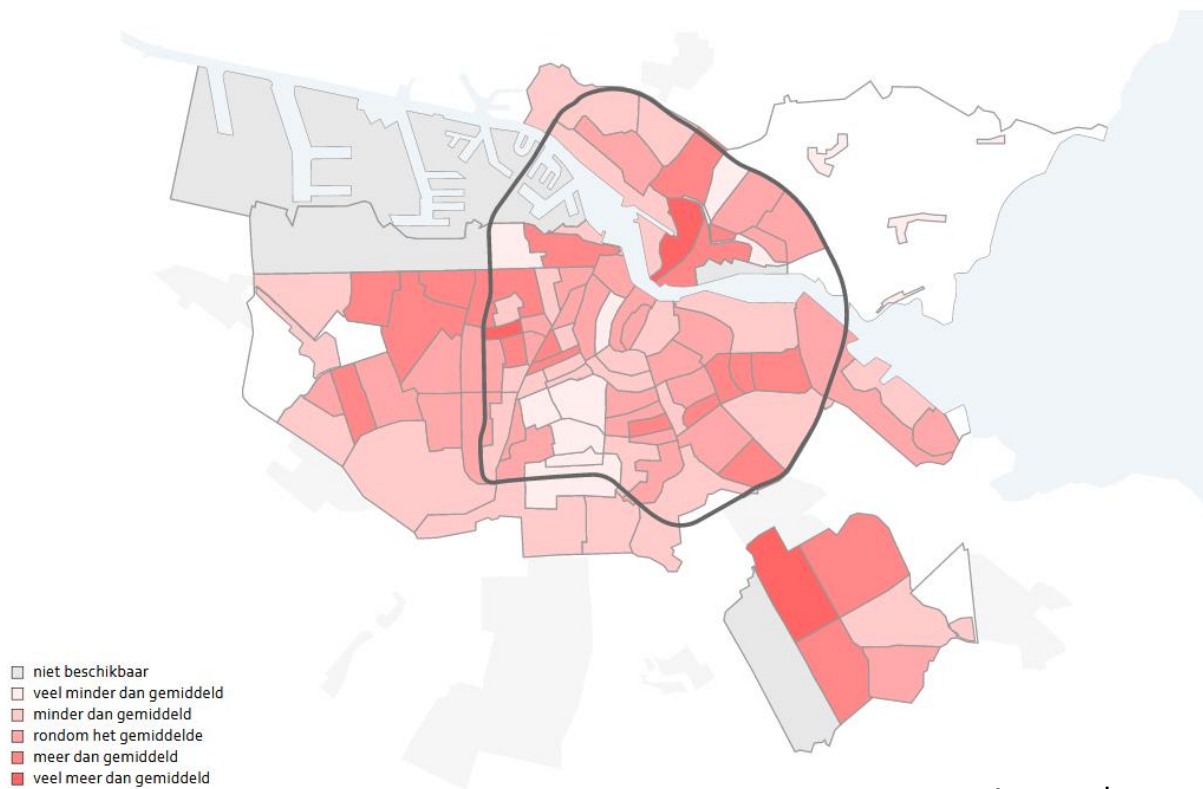
Huishoudens met een uitkering relatief vaak minima

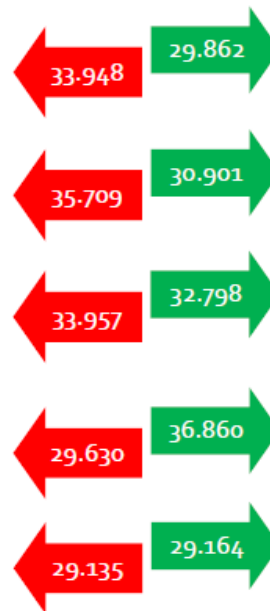
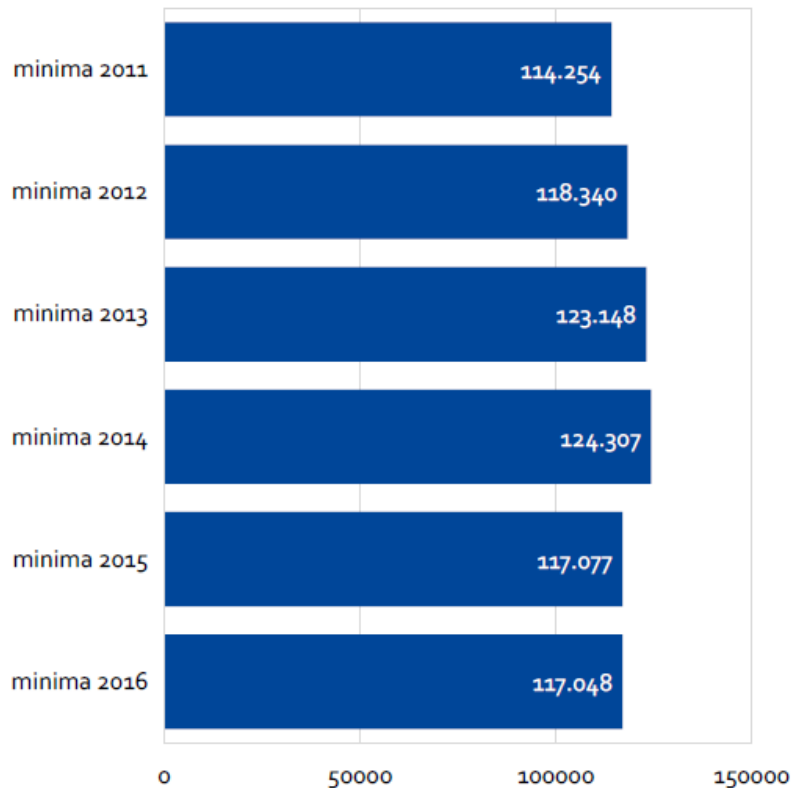
Hoog armoedepercentage onder eenoudergezinnen

Concentraties van armoede in periferie

Instroom armoede neemt af

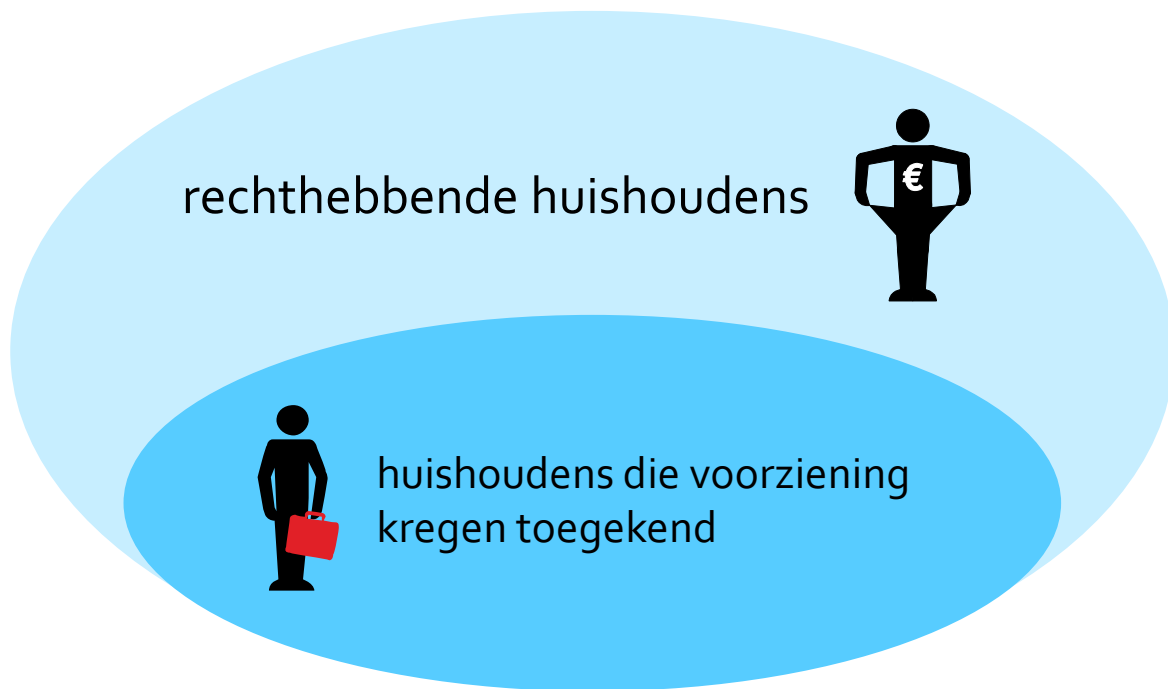

Gemeente
Amsterdam

Bereik minimavoorzieningen

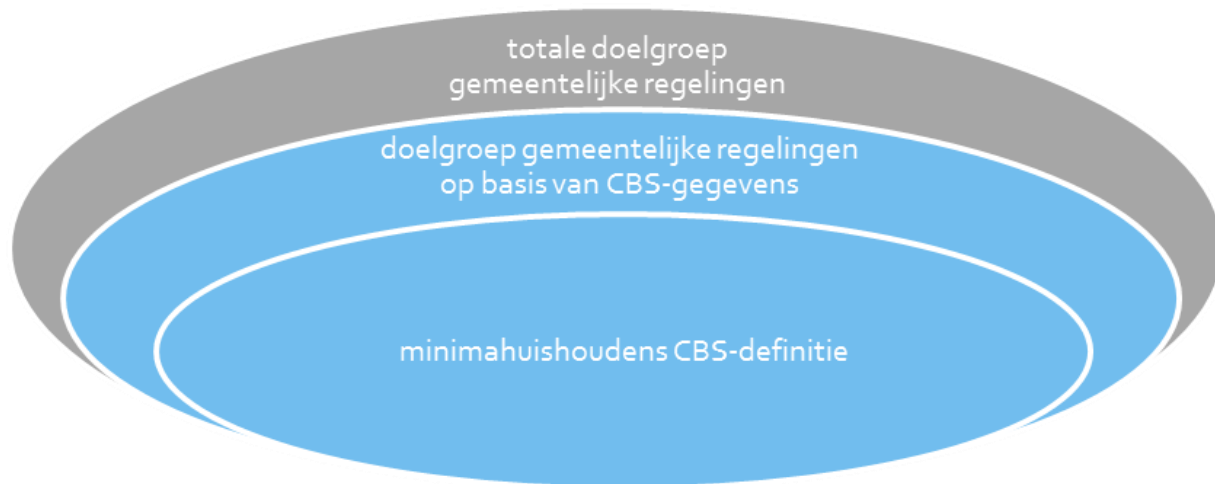

Bereik minimavoorzieningen

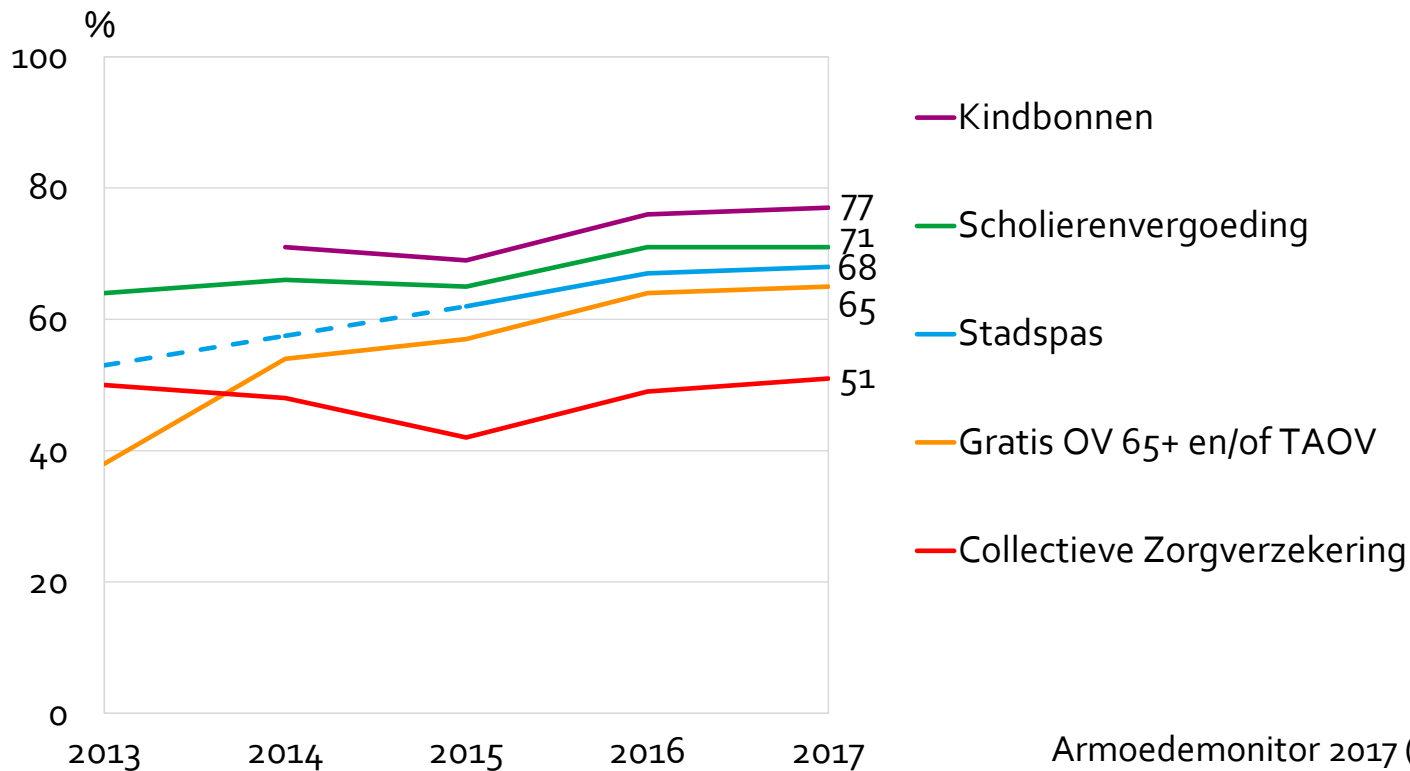

Aansluiten bij uitvoeringspraktijk

- inkomen en vermogen in jaar t-1 (jaar voorafgaand aan jaar van aanvraag)
- vermogensgrens bijstand + bandbreedte WPI

Bereik minimaregelingen stijgt sinds 2015

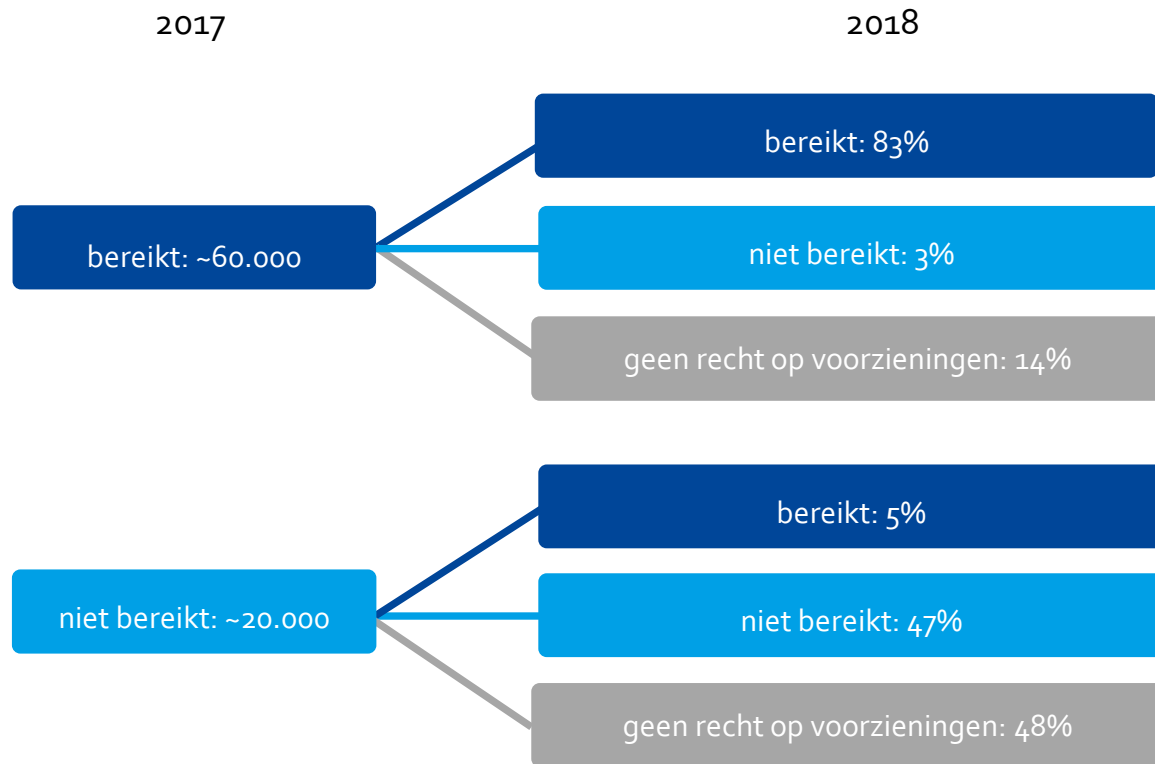

Uitstroom totaalbereik

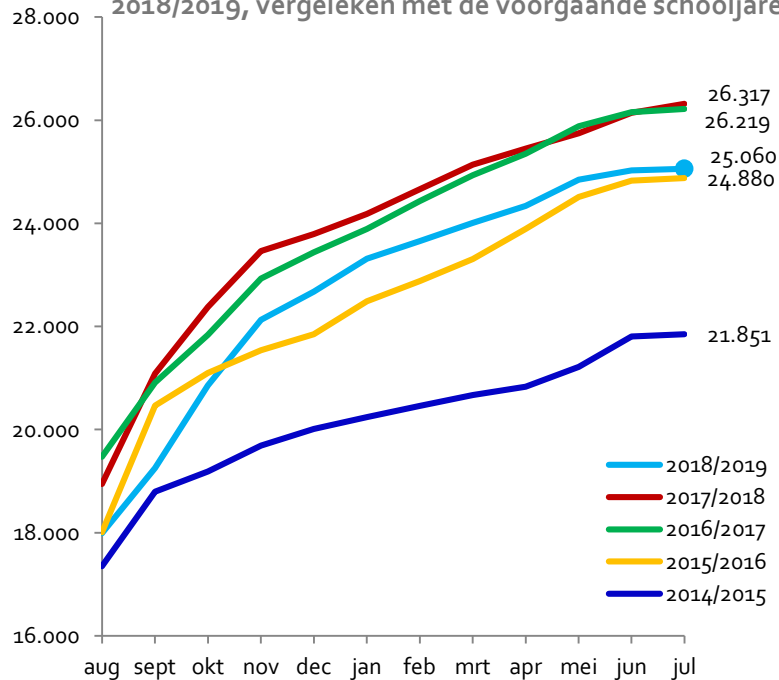

Uitstroom totaalbereik

Populatietrends als ijking voor uitvoeringspraktijk

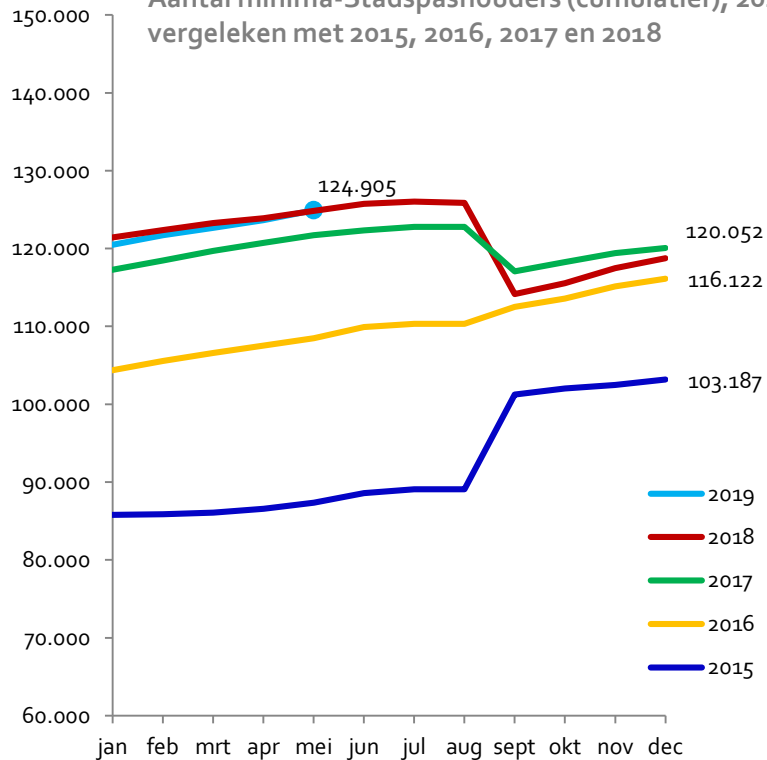
Aantal scholieren met toekenning SV (cumulatief), schooljaar
2018/2019, vergeleken met de voorgaande schooljaren

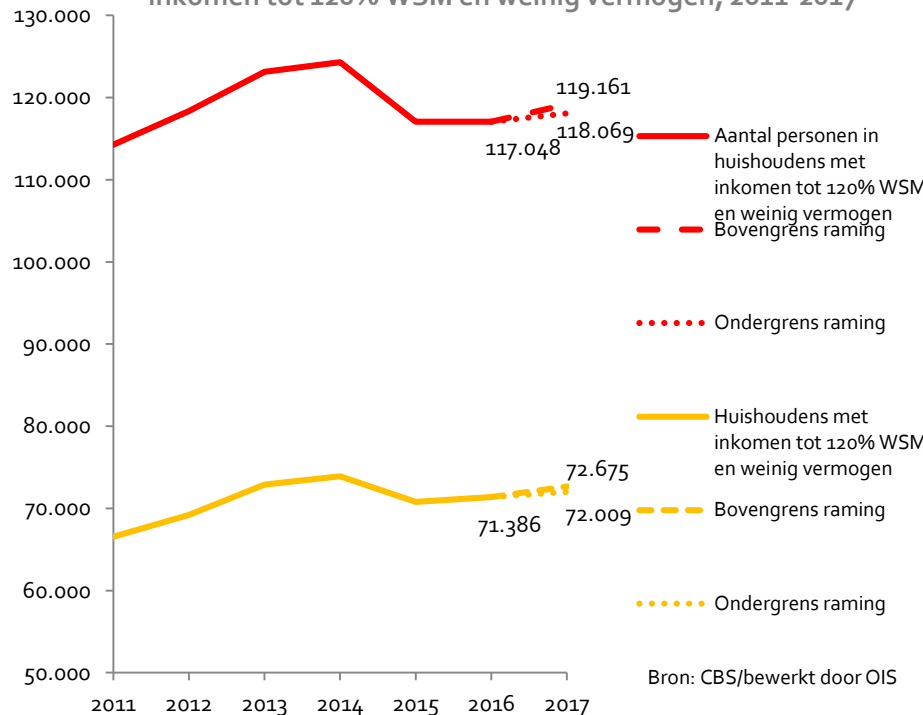
- CBS data cruciaal voor ijken managementinformatie
- Trends niet te duiden zonder data over ontwikkelingen doelgroep

Uitvoeringspraktijk – Team Voorzieningen

Aantal minima-Stadspashouders (cumulatief), 2019
vergeleken met 2015, 2016, 2017 en 2018

Aantal huishoudens en personen in Amsterdam met een
inkomen tot 120% WSM en weinig vermogen, 2011-2017

Wie zijn de minima? Verschillen definities tussen CBS en uitvoeringspraktijk Armoedebestrijding

CBS-data:

- neemt inkomen van thuiswonende kinderen wél mee
- neemt veranderingen in gezinssamenstelling in de loop van het kalenderjaar niet mee
- corrigeert niet voor schulden of schuldsaneringstrajecten
- neemt alleen huishoudens mee waarvoor over een heel kalenderjaar inkomen bekend is

CBS data belangrijk voor projectgroep verhoging bereik minimavoorzieningen

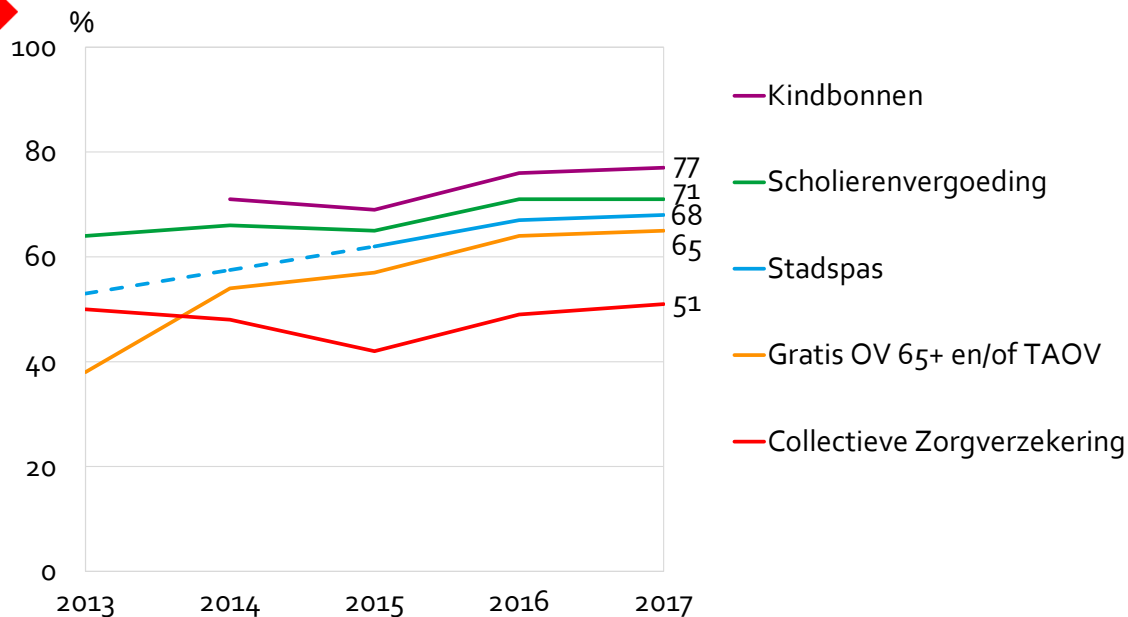
Hoog verversingspercentage = Extra inzet om bereik te verhogen

- Bereik individuele regelingen
- Bereiken van specifieke doelgroepen
- Bereiken van Amsterdammers in wijken/buurtten/stadsdelen waar het bereik laag is
- Totaalbereik

Bereik individuele regelingen

Bron: Armoedemonitor 2017, OIS

■ Scholierencampagne

■ Eindejaarsactie

Gratis aanvullende verzekering bij uw basisverzekering

Bereiken van specifieke doelgroepen

Bereik Stadspas naar huishoudtype, leeftijdsgroep, bron en hoogte van het inkomen, 2015-2017
(procenten)

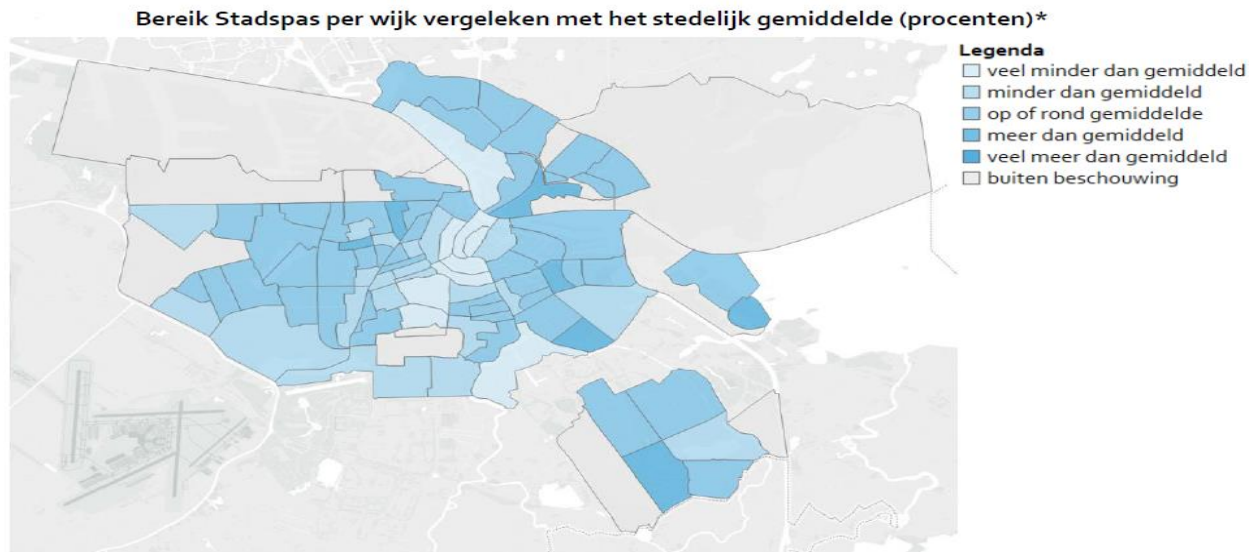
soort huishouden	2015	2016	2017
alleenstaand	59	63	65
eenoudergezin met minder- en meerderjarige kinderen	79	86	88
eenoudergezin met uitsluitend meerderjarige kinderen	67	70	76
twee of meer volwassenen zonder kinderen	57	62	64
twee of meer volwassenen met minder- en meerderjarige kinderen	65	70	73
leeftijdsgroep			
18 tot 65 jaar	53	58	60
65 jaar en ouder	67	72	73
bron van inkomen			
bijstand	95	96	97
loondienst	21	25	26
eigen bedrijf	7	6	9
andere uitkering	49	55	60
pensioen	68	72	73
hoogte van het inkomen			
0-79% WSM	20	26	26
80-109% WSM	75	79	80
110-119% WSM	38	45	49
totaal	62	67	68

bron: CBS, WPI/ bewerking OIS

Bron: Armoedemonitor 2017, OIS

Bereiken van Amsterdammers in wijken/buurtten/stadsdelen waar het bereik laag is

* Wijken met minder dan 75 ontvangers zijn buiten beschouwing gelaten

bron: CBS, WPI/ bewerking OIS

Bereik Stadspas en Scholierenvergoeding onder doelgroep huishoudens, naar wijk, 2017 (%)

	stadspas	scholierenvergoeding
Burgwallen-Oude Zijde	35	-
Burgwallen-Nieuwe Zijde	29	-
Grachtengordel-West	32	-
Grachtengordel-Zuid	32	-
Nieuwmarkt/Lastage	61	53
Haarlemmerbuurt	64	59
Jordaan	60	55
De Weteringschans	41	-
Weesperbuurt/Plantage	63	53
Oostelijke Eilanden/Kadijken	69	70
Westelijk Havengebied	53	-
Houthavens	45	-
Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt	74	73
Staatsliedenbuurt	68	67
Centrale Markt	78	78
Frederik Hendrikbuurt	66	63
Da Costabuurt	58	46
Kinkerbuurt	72	62
Van Lennepbuurt	68	67
Helmersbuurt	56	44
Overtoomse Sluis	56	50
Vondelbuurt	58	-
Sloterdijk	-	-
Landlust	73	73
Erasmuspark	62	79
De Kolenkit	73	74
Geuzenbuurt	60	71
Van Galenbuurt	78	73
Hoofdweg e.o.	70	76

- Inzet sleutelfiguren
- Communicatiecampagne
- Flyeracties
- Flying Squad
- Organiseren evenementen
- Gebiedsmakelaars

Totaalbereik

Totaalbereik voorzieningen naar huishoudtype en belangrijkste bron van het inkomen, 2014-2017
(procenten)

huishoudtype	2014*	2015	2016	2017
alleenstaand	73	69	73	75
eenoudergezin met minder- (en meerder-)jarige kinderen	85	84	90	91
eenoudergezin met uitsluitend meerderjarige kinderen	80	76	80	85
twee of meer volwassenen zonder kinderen	74	70	73	75
twee of meer volwassenen met minder- (en meerder-)jarige kinderen	74	70	76	79
bron van inkomen				
bijstand	97	97	98	98
loondienst	27	27	30	33
eigen bedrijf	15	12	14	17
andere uitkering	64	57	64	70
pensioen	97	91	92	93
totaal	75	71	75	77

*Geen bereikgegevens beschikbaar voor de Stadspas

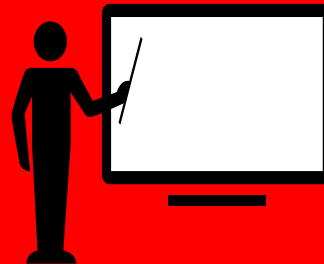
bron: CBS/bewerking OIS

- Communicatiecampagne: Gezinnen zonder kinderen, werkende minima
- Datakoppelingen

LERARENTEKORT AMSTERDAM

wie studeren er af en wie staan er voor de klas?

Lerarentekort een groot en actueel probleem

Amsterdamse aanpak door Taskforce lerarentekort: Lerarenagenda 'liever voor de klas'

Amsterdamse context

- Meer dan 330 scholen (primair en voortgezet onderwijs)
- Meer dan 40 schoolbesturen primair onderwijs
- Meer dan 25 schoolbesturen voortgezet onderwijs

Taskforce Lerarentekort:

- Amsterdamse onderwijs (primair, voortgezet en MBO onderwijs)
- De Amsterdamse kennisinstellingen (HvA, UvA, VU, iPabo)
- De gemeente Amsterdam

LIEVERVOORDEKLAS

✖
✖
✖ Aanpak langs 5 actielijnen

Imago
(lijn 1)

Instroom
(lijn 2)

Versterken beroep
(lijn 3)

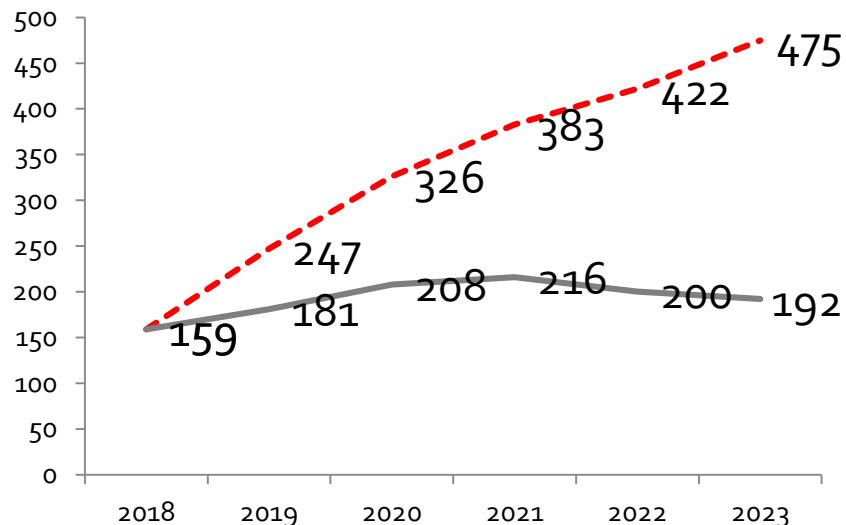
Aansluiting
lerarenopleiding
MBO
(lijn 4)

Randvoorwaarden
(lijn 5)

Feiten en cijfers benutten: fact-based beleid vormen om lerarentekort te bestrijden

Ontwikkeling vacatures po, 2018-23

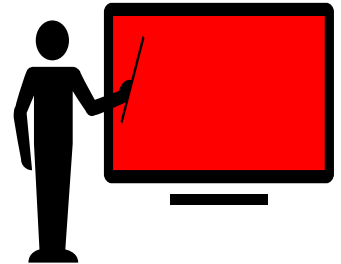
..... Aantal vacatures (FTE) met leerlingenprognose DUO 2016
— Aantal vacatures (FTE) met een constante leerlingenprognose

- Hoeveel toekomstige leraren studeren er aan Amsterdamse lerarenopleidingen?
- Wie blijven er in Amsterdam werken?
- Wie staan er in Amsterdam voor de klas?
- Welke keuzes maken Amsterdamse leraren als het gaat om wonen, werken en reizen?

Prognose uit 2017

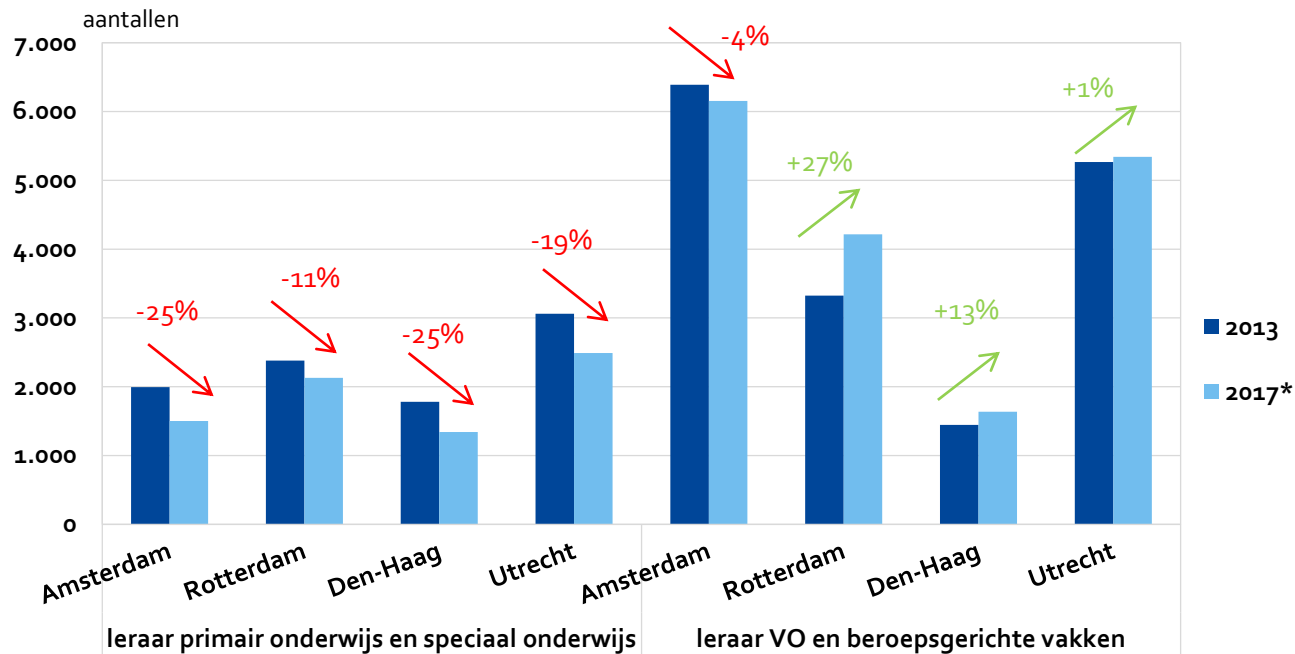
**Hoeveel studenten zitten er op
Amsterdamse lerarenopleidingen?**

Totaal aantal studenten daalt het sterkst in Amsterdam

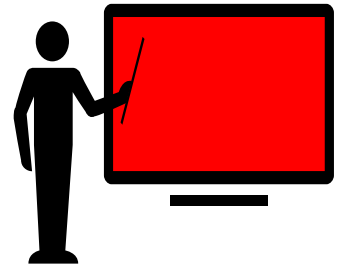
Aantal studenten in de G4 naar richting onderwijs, 2013 en 2017

bron: CBS, bewerking OIS

**Hoeveel afgestudeerden kiezen
voor het Amsterdamse onderwijs?**

Onderzoeksoopzet

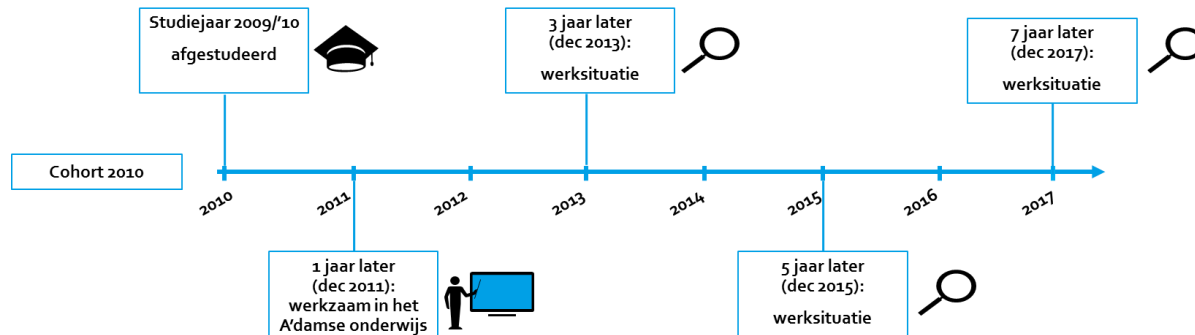
Onderzoeksvragen

- Welk aandeel van de gestarte leraren in Amsterdam werkt na drie, vijf en zeven jaar nog steeds in het onderwijs?

CBS microdata

- Diplomabestanden en polisgegevens;
- Verrijkt met adresgegevens
- Drie cohorten:
 - Afgestudeerden 2010
 - Afgestudeerden 2012
 - Afgestudeerden 2014

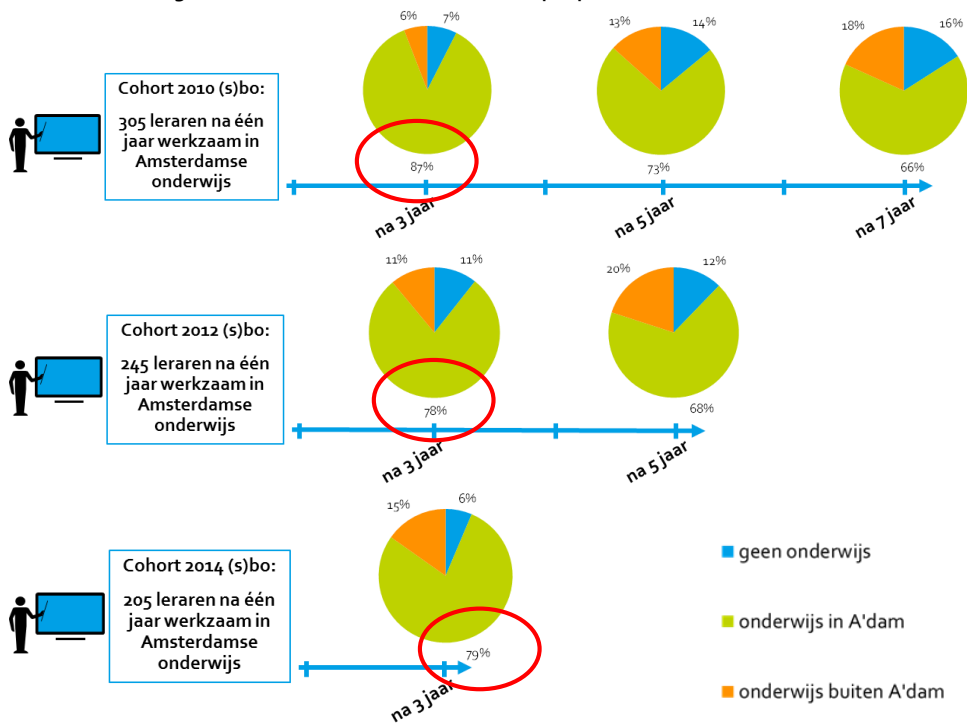
voorbeeld cohort 2010

Uitstroom gestarte (s)bo leraren uit Amsterdam toegenomen

Werk situatie van gestarte (s)bo leraren in Amsterdam in per peilmoment

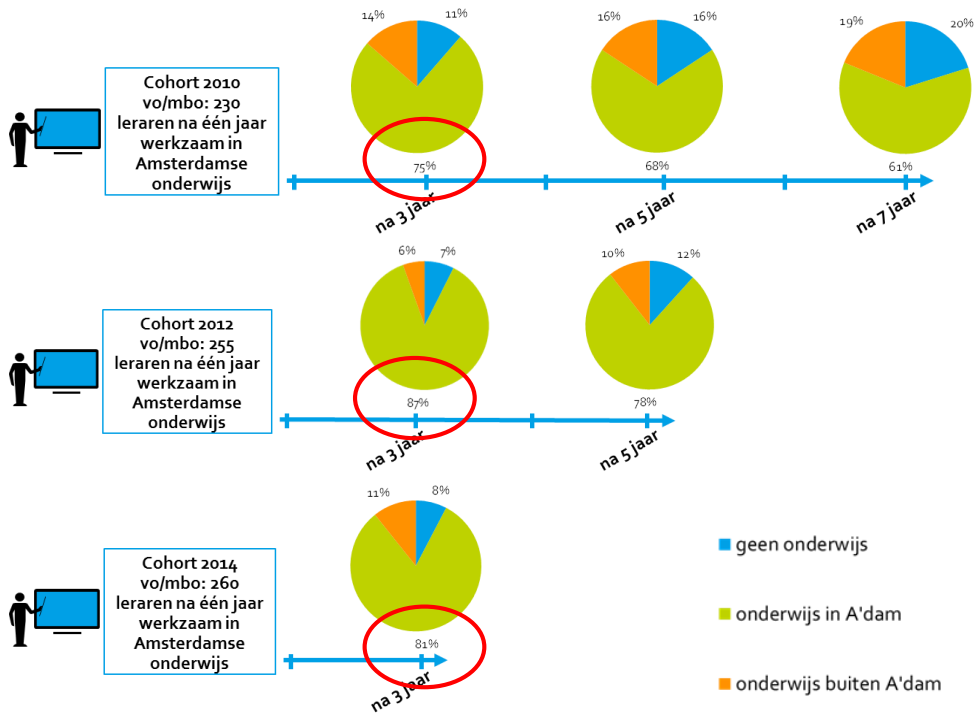
Aantallen zijn afgerond op vijftallen.

bron: CBS, bewerking OIS

Uitstroom gestarte vo/mbo leraren uit Amsterdam afgenomen

Werksituatie van startende vo/mbo leraren in Amsterdam in per peilmoment

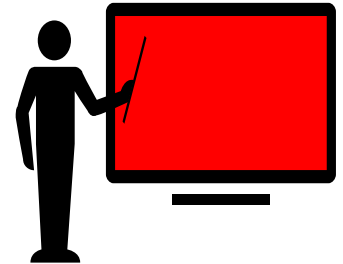

Aantallen zijn afgerond op vijftallen.

bron: CBS, bewerking OIS

Wie staan er in Amsterdam voor de klas?

Onderzoeksopzet

Onderzoeksvragen

- Wat is de samenstelling van leraren in Amsterdam wat betreft geslacht, leeftijd en migratieachtergrond?
- Hoeveel uur werken Amsterdamse leraren gemiddeld?
- Waar wonen Amsterdamse leraren?

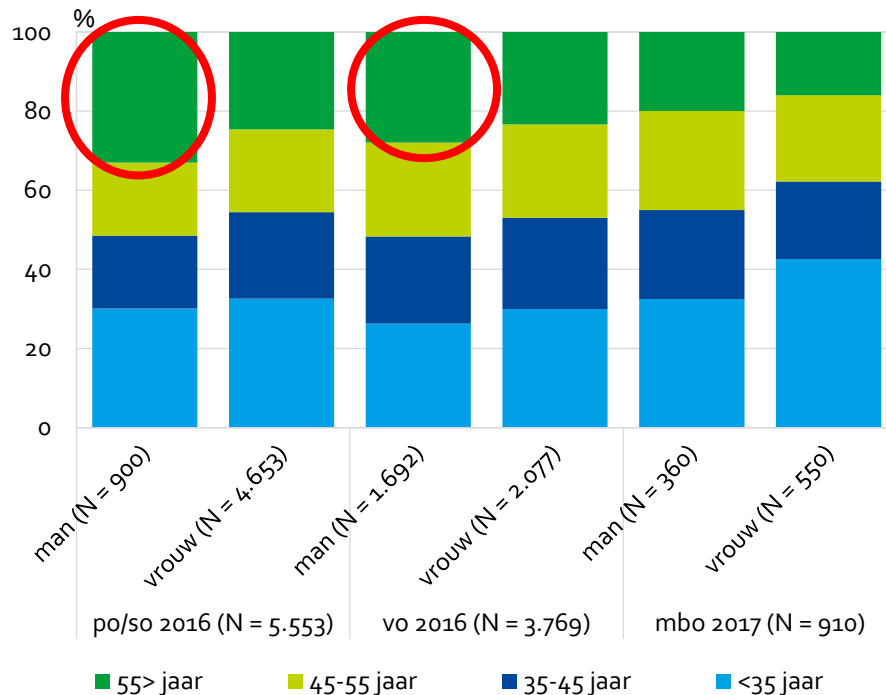
DUO & CBS data

- Onderwijspersoneelsbestand DUO 2016;
- Polisadministratie voor mbo 2017
- Verrijkt met achtergrond- en adresgegevens

✖ Aantal mannelijke docenten zal waarschijnlijk ✖ verder afnemen

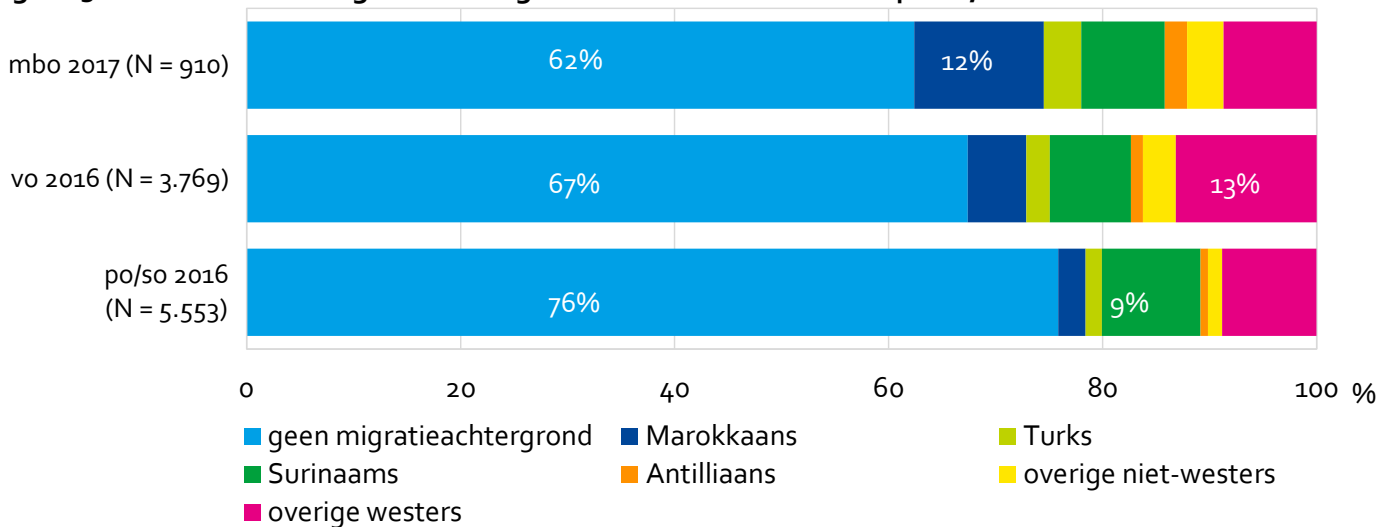
Figuur 2 Leeftijdsopbouw mannelijke en vrouwelijke docenten in het po/so, vo en mbo van Amsterdam

bron: CBS/DUO, bewerking OIS

Docenten in het mbo meest divers naar migratieachtergrond

Figuur 3 Diversiteit naar migratieachtergrond onder docenten in het po/so, vo en mbo van Amsterdam

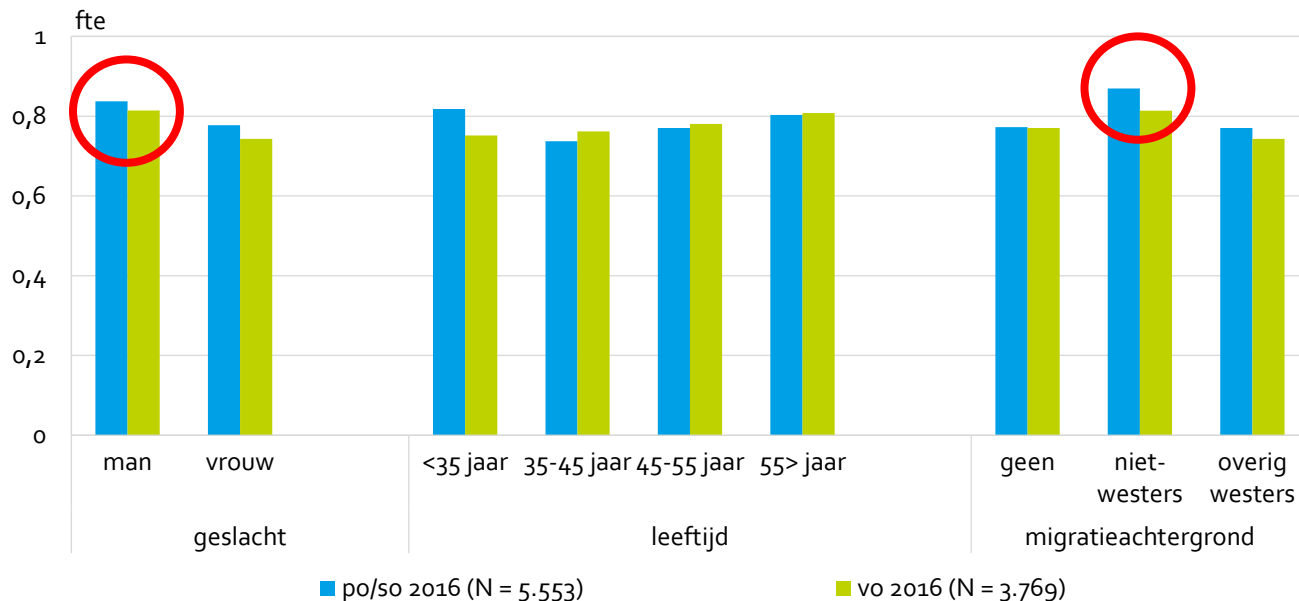

bron: CBS/DUO, bewerking OIS

Zes op de tien leraren werkt 0,8 fte of meer, nauwelijks verschil tussen basis- en voortgezet onderwijs

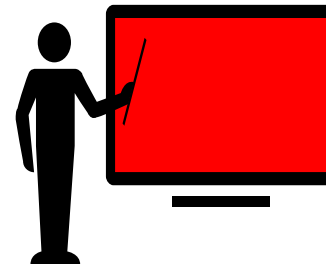
Gemiddeld aantal fte docenten naar achtergrondkenmerken in het po/so en vo van Amsterdam

bron: CBS/DUO, bewerking OIS

En waar wonen ze?

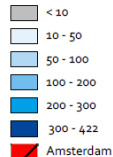

Gemiddeld woont zes op de tien leraren in Amsterdam

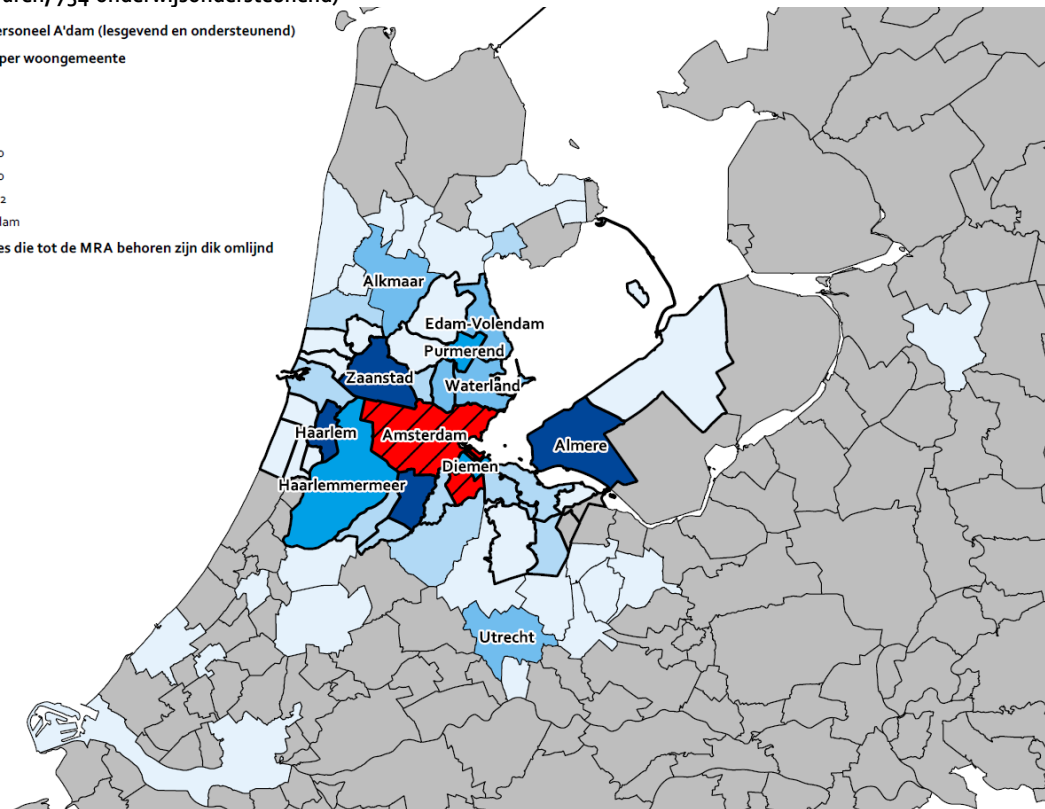
Woongemeentes van Amsterdams onderwijspersoneel (po, so en vo) woonachtig buiten Amsterdam, 1 oktober 2016
(3.943 leraren, 734 onderwijsondersteunend)

Onderwijspersoneel A'dam (lesgevend en ondersteunend)

in aantallen per woongemeente

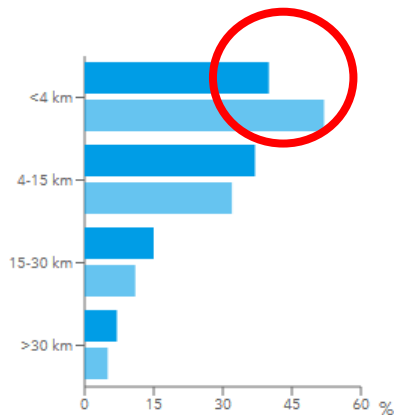
de gemeentes die tot de MRA behoren zijn dik omlijnd

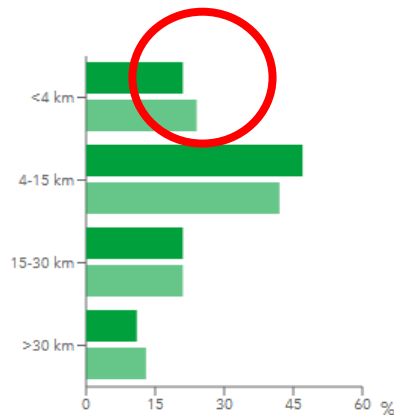

Het onderwijspersoneel in het Amsterdamse primair onderwijs woont gemiddeld het dichtst bij school

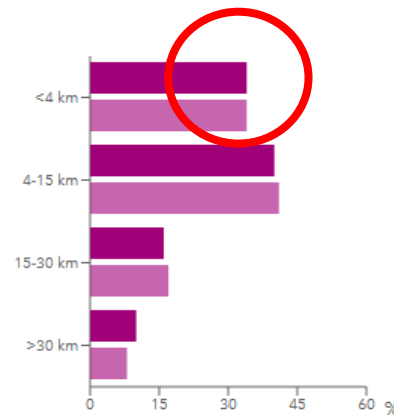
Hemelsbrede woon-werkafstanden van Amsterdams lesgevend en ondersteunend personeel, 1 oktober 2016

Verdeling woon-werkafstand in het
primair onderwijs

Verdeling woon-werkafstand in het
speciaal onderwijs

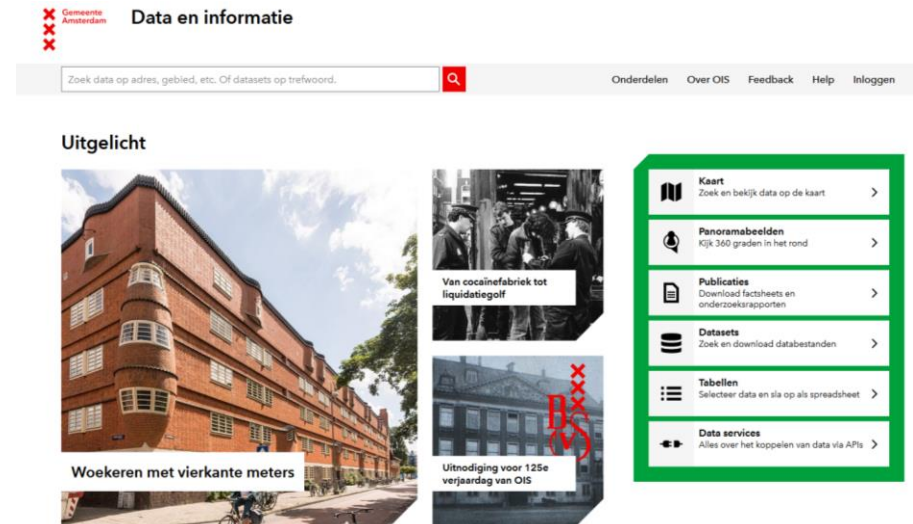

Verdeling woon-werkafstand in het
voortgezet onderwijs

Benutten van onderzoek

- Bestaande veronderstellingen toetsen
 - Onderzoeken faciliteren gesprek met alle betrokkenen
 - De monitors kunnen blinde vlekken helpen ontdekken
 - Bepalen, bijstellen en verifiëren van maatregelen
 - Verantwoording richting gemeenteraad en onderwijspartners
 - Uitdaging: vaak cijfers tot 2 jaar terug, dus speelt niet direct in op actualiteit.
- Ambitie: meerjarig onderzoek brengt trends in beeld

WWW.DATA.AMSTERDAM.NL

VRAGEN?